

خوښدنه و یې کی جیساواز به مانی (تابوتی پیمانی خودا) . نووسینی: محمد سحران

ناشکرایې رمان هژموونی خې به سر زربې ژانر ئېد بېلکاندا
سپاندوو و باادست، ئېم تېنیا پوښت نیې به ئېدب و
زمانی کوردیېو، بېکو له بشکې زېر له وټان باا دسټ
به سر ژانرکاني تری ئېدېدا، ئېمش به ئېو دگډتو و ک رمان
به گشتی هاوشوې هویر، واتا چن بیشلېت ئاوا دتوانیت شتی
تری له دروست بکیت.

له نو ئېدې کوردیدا به تایېدې تی دواي راپېن، هېنگاوی زېر گډور
نراو و رمانی زېر چاپکراون، بېام چنېد رمانک زیاتر چوونېت
نو خککېو، ئېمش شتېکی ئاسایې. ژمارېکی زېر رمان هېن و
چاپیش دکرېن له داهاتوودا، هېوونیان له بوونیان باشتړ،
چونکې ئېم دېوېم نديی زمان و ئاگایې نووسېران ددردخات.
(تابوتی پیمانی خودا)، له نووسینی سېاح جلال، له و رمان
ناوازانې ک هاتووېت ناو کتېبخانې کوردیېو.

ئېم رمان به شوواز و تېکنیکي سینېمایې نو سراو، ئېفسانې ناو
رمانکې نېبېستراو و نووسېر له سر تېرزی سېردمې تېکنېلژیا
دروستی کردوون، ئېمش وای کردوو رمانکې قورس بېت به خوښېری
ئاسایې

ماوېکی زېربوو دېمويست با بېتک بنووسم به ناونیشانی: (جیهان
لېژر رېحمې زیرېکی دسټکرد دا)، بېام ئېم نووسېر له
رمانکېیدا بشکې زېر له بېچوونکاني منی نووسیوېتو. ئیدی
بمانوېت یان نمانوېت، ئېستا تېکنېلژیا گېشتوو به ئاستک
هېموو کارکاني مرق دکات، ئېم ئېگېر 20 سا پېش ئېستا بووایې
لېوانې وک نوکتې بېکاربھاتایې، بېام ئېستا هېموومان له گډ
سېردمدا خېمان گونجاندوو و کارکانشی ئاسان کردوون. له م
رماندا چنېد بوونېوېرکې ئاسمانی کاراکتېرن و هېن، کاتک
چېرکې گوندک و جیهان دگډنېو، بېزمانکې تېواو قورس و تېکنیک
و هونېری سینېمایې نو سراو، زېر ئاسایې خوښېر سېرېتا له
تېنګات، چونکې بېستنېوې چېرکېکان و دروستکردنی وېنې نو
رمانکې سېختن، زیاتر کارکردن له میتادا به وېو بې بشکې له
خوښېران زېحمېتې بزائن، ئایا راناو و سیستمې گډانېوې رمانکې

ژیړی د ستګرد، یان کامرای هسار کیم، یان راناوی کی نیم و نیموان؟ نووسر بم، روتکی نوی بم رمانی کوردی داهناو. رماننکم بشواز و تکنیکی سینمای نووسراو، نیمفسانای ناو رماننکم نیمبستر او و نووسر لاسر ترزی سردد می تکنن لژیا دروستی کردوون، نیممش وای کردوو رمانکی قورس بت بم خوښی ئاسایی، لبرئوی بشکی زر ل با بتکانی ل خیاوو سچاویان گرتوو و لایان نووسر او داناوون.

نوی گرنګ نیم رماندا بجرچستګردنکی تاییت نیم (فلسفوی مړګ)، کم نووسر بوو ب ناوبانګ توانیوی تی نیم فلسفوی ل کار نیمدبیکانیدا بگشتی بجرچست بکات.

رووداوی رماننکم دگات س ګشای بمرمدا، هموو سړکرد زلهزکانی جیهان رمزی دساتن، بم ملینن ها کلارای پشیمانو دکنون ناو زریانو و نوی رزګار دبت «تنی فزایی هسارنکم و تابوتی پیمانی خودای بم ملینن ان کلارای قوربانیکانی بوونو و پلاپیتی جندکم بم نیمسپی سفادلفاری و بانند سمند لکنو». ئیتر لاسر زوی بوونو وری تیدا نامنیت و ب ګیشنی (تابوتی پیمانی خدا) ش بم سړ هسارنکم، هموو بوونو و ران تووشی تاعوونی تابوتنکم دبن، نوی زیندوو ل ګردووندا نوی کلازانای قوربانیکانن ل قابیلو هتا ئستا، ل رای رمنزوو لاسر هسارنکم زیندوو دبنو.

فلسفوی مړګ نیم رماندا

سرتا بابتی مړګ، وک یکنک ل گرنګترین بابتنکان، ل لایان مرثاییتو و گفتوګی لاسر دکریت، مړګ وک ش پلکنکی تاریک و ترسناک پیوستبوونی ب ژیانو هیم، نیم رمانشدا کم مکنک لکنوتی فلسفی و کم مکنک ای تی و میتافیزیکی و ګان ب دواوی جوانی مړګ لننو پکھاتی نیمدبیتدا، نیموان ګاننو ب تاییت ل پکھاتی نیم رماندا، دیان پرسیاری سروسو هندن دسازنت.

لر دا تیشک دخنن سړ بناغی نیمسر پللی ژیی دووانی مړګ و ژیان، نوی دووانی نووسری رماننکم ل حقیقتی ژیان مرثو و ورید ګریت وک مرث، ب پلی یکنم مړګ بم هموو بوونو وریکی زیندوو، هاوسنګی و چسپاوی مړګ لننو پکھاتی و هیم ګاننو و ګاننکاری ستوونی ل هیم نیم رماندا ل ناو (کات و شوین) دا، ګوتاری بیکدا چژانی دقیان نیمفراندوو لننوان رمننکاندا، پاشان هبژاردنی کاراکتړک رووبوو کار لاسر مړګ بکات، یان دبت بکوژت یان دکوژرت ل ناو ثانی مړګکدا، نیم پرس دکات نیم کس دیناسنت، نیم نوی فلسفوی مړګیم ل سرتای

[illegible]

خاک کی تر لے وی وایکردوو رمان کی قورس بت بے خو بندر ئو وی،
 ناوی کار کتر کان قورسن و تگگ یشتن لپیان کاتی دوت، ئگگر
 کساک خو بندر کی جدی نه بت، ناتوانت واک خی لی تبگات. بے رای
 من نووسر لے بر دوو خاک وایکردوو:

یہ کہم: لہ بہرئو وی ئہم ی کورد لہ چاو نہ تو کانی تر دا،
 داہنا نہ کی ئو تو ی گور مان نہ کردوو شایہ نی باس بہت، بہت ایبت
 تر لہ بواری زیر کی دہستگردا، ئہم تہ نیا بہ کارہ نذرین.

دووم: لاء براءت وای بکر ت ب رمان کی جیہانی و و رگانی نی ب زمانہ کا نی دیک و ب تایید ت تر ب ٹینگیزی ئاسا نتر بت.

په ککړکې لاس و کار کتۍ رانه یې جگړه کړې سۍ رنجه (موزیک) په ککړ مندا په ککې
بچووکې، کاتک بوونه و ورکړه ئاسمانیۍ کان دنده گوندکې یان، خڅی و
خوشککې لاس ما دده بن، هه موو خڅک هه دده بن و ئو لاس ما په وې بهجه
دده منده ت و بوونه ورکړه کان دده یې بن. کاتک زه دده گری ئو وانه ش
سه گکړکیان له گکړه دده ت، ئیتر به شیری سه گ ژیر دده ت وې. دواتر هه ر
به ناوی سه گکړه وې بانگی دده کن و په یې دده کن: (جه رج)، هه تا کک تایی
هه ر به (جه رج) دده منده ت وې. دواتر له رگړه یې جادوو گړه کړه وې نیو یې
دده کن به بوونه و ورکړه نیو ککې تری به مړه ف. کاتک دده گکړه ت وې به

سەر زووی لـ بـرئـووی زانیاریان بـ کـبکاتـو، تـماشـا دـکات، (سیناری) خوشکی لـ بـلـمـکـدا خنکاو و باوکی دواي ئـو و مردوو، چیرـکـکان لـ زاری دایکیـو دـزانـت. چیرـکـکـ زـر هـدـگـرت، بـمـ دـکـرت بـکـرت بـ رـمانـکی جیهانی، لـ بـرئـووی دـقـکی نامـی و لـ نـو کورد و بـشـک لـ نـتـو و کاندـا ئـم یـکـم رـمانـ بـو شـواز نووسراو، چونکـ و نـی داهاتوومان نیشاندات و پـمان دـت: ئیدی هیچ شتـک بـ نهـنی نامـنـتـو.

دـکـرت سـد ساـی دیکـ بوونـو و رـ ئاسمانیـکان حوکمی جیهان بـکـن و هـموو ژيانی ئاسایی ئـم بـ کلـیکـک بـینـو، نووسـر ئـو و مان نیشاندات جیهان بـر و تاکـگـرایـی دـوات، بـشـکی زـر لـ کاراکتـرـکان تـیان، یان بـتـنـیا دـژین. ئـم یـکـکـ لـ خـا نـرـنیـکانی زیرـکی دـستـکرد، چونکـ وادـکات رـبـت کارـکانی مـرـفـ بکات و ئیدی هیچ جـگـیـک پـویستی بـ مـرـفـ نـبـت و هـموو لـ ماـکـدا بـتـنـیا بـژین. ئـمـش وادـکات مـرـفـ دواي ئـارـزوو جـستیـکانی بـکـو.

نووسـر ئـم و نـیـمان زـر بـ جوانی نیشاندات. کاتـک هـموو کـسـکان لـ ماـکـدا بـتـنـیا دـژین، ئیدی هیچ نامـنـت کاری لـسـر بـکـن، جـگـ لـ خـیان و ئـارـزوو کانیان. ئـمـش زیاتر و نـی تاکـکی ئـو وروپی نیشاندات لـ ماـکـکی رووبـر بـچوو کدا کـ لـگـگـ سـگـک یان پشیلـیـکـدا دـژین. ئـمـش رـگـ خـشـکـر دـبـت بـ هاوـگـزبازی، کاتـک نووسـر دووبارـ ئـم باسـ دـو وروژـنـت و و نـیـکی تـواو نامـ بـ کـمـگـی ئـم نیشاندات. پـویستـ بـین، جیهان لـ سایـی زیرـکی دـستـکردها شارستانیـت و مـرـفـایـتی خـی لـدـست دـات، بـچی؟ لـ بـرئـووی هـموو مـرـفـکان بیر لـ خـیان دـکـنـو، ئـووی دـمـنـتـو تـنـیا هـو و دانـ بـ تـرکردنی سک، دواتر تـرکردنی ئـارـزوو کان و هیچ بیر لـو ناکـنـو بـ چ رـگـیـک تـری دـکـن. ئـووی لـرـدا دـبـتـ پرسـیار ئـو یـ، ئایا رووداو کان دـبن بـ راستی؟

هـر دـقـک یان هـر رـمانـک دـنووسـرت بـ خـیا، لـ داهاتوودا دـبـت بـ دوو شت: یان ئـو تا دـبـت بـ واقعی کـمـگـ و جیهان، یاخود دـبـت بـ ئـفسانـ، بـمـ بـشـکی زـر لـو رووداوانـی لـم رـمانـدا روودـدـن، بوون بـ واقعی کـمـگـ و جیهان، خـا کـی بـهـزتری ئـم رـمانـ کـ هـست دـکـم لـای خوـنـران جـگـی سـرنـج، ئـویش خوـنـدـنـو یـ بـ رووداو سیاسیی جیهانیـکان. لـ رـمانـکـدا سـپـرمانیـتـکی بـوـنـ دـبینـ. نووسـر بـ ترس کار بـ سـرکردـی وـا تـ زلهـزـکان دـکات، وـک (نـتـنـیا هـ)، جـو بایدن، فلادیمـر پوتین و شی جی بینگ و دـناـد تـرـمـپ، وـک ئـووی دادگایی

